سُورَةُ الطُّورِ (مَكيّة)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلطُّورِ ۝١ سوێند بەکێوی ــ طور ــ (کەخوای گەورەگفتوگۆی لەگەڵ موسادا لە نزیکی ئەنجامدا). وَكِتَٰبٖ
مَّسۡطُورٖ ۝٢ سوێند بەکتێبی نوسراو کە (لوح المحفوظه). فِي رَقّٖ مَّنشُورٖ ۝٣ کەلەلاپەڕەی تەنکی گرنگدایە.
وَٱلۡبَيۡتِ ٱلۡمَعۡمُورِ ۝٤ سوێند ــ بەکەعبە ــ کەهەمیشە ئاوەدانە بە نوێژکەران، وە (ئەوانەی بۆ حەج و
عەمرەدەچن) هەروەها (بیت المعمور) شوێنێکە لەئاسمانی حەوتەم کەدیاریکراوە بۆ خواپەرستی فریشتەکان
هەروەک چۆن کەعبە پیرۆزە لای ئیمانداران، (لەفەرمودەیەکی ڕاست و دروستدا ئاماژەی بۆ کراوە). وَٱلسَّقۡفِ
ٱلۡمَرۡفُوعِ ۝٥ هەروەها سوێند بەسەقفی بەرزو بڵند (کەئاسمان دەگرێتەوە، خوای گەورەدەیەوێت سەرنجمان
ڕاکێشێت بۆ لای.) وَٱلۡبَحۡرِ ٱلۡمَسۡجُورِ ۝٦ سوێند بەدەریای پڕ لەئاو یان دەریای داگیرساو (کەقیامەت
دادەگرسێت و دەتەقێتەوە) . إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٞ ۝٧ پەروەردگاری مەزن سوێند بەو هەموو
شتانەدەخوات، ئینجا دەفەرموێت : بەڕاستی سزاو ئازاری پەروەردگاری تۆ ئەی محمد (ﷺ) هەر پێش دێت.
مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٖ ۝٨ کەسیش ناتوانێت بەری بگرێت و دەستی پێوە بنێت و نەهێڵێت. يَوۡمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ
مَوۡرٗا ۝٩ ئەو ڕۆژە ئەستێرە وهەسەرەکانی ئاسمان هەموو بەیەکدا دەدەن، (خوای گەورەتێکیان دەدات وهەڵیان
دەوەشێنێت). وَتَسِيرُ ٱلۡجِبَالُ سَيۡرٗا ۝١٠ کێوەکانیش لەجێی خۆیان دەجوڵێن و دەڕۆن، (وەک خۆری، وەک
هەور، زەویان پێ تەخت دەکرێت) . فَوَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ۝١١ کەواتە واوەیلا و هاوار بۆ ئەوانەی
کەباوەڕیان بەحەق و ڕاستی نەکرد و بەدرۆیان دەزانی لەو ڕۆژەدا. ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي خَوۡضٖ يَلۡعَبُونَ ۝١٢ ئەوانەی
کە ڕۆچوو و گاڵتە دەکەن بەئیسلام و پێغەمبەر و قورئان. يَوۡمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ۝١٣ ڕۆژێک
دێت بەتوندی پاڵیان پێوە دەنرێت بۆ ناو دۆزەخ (دەنگ لەسینەوەیانەوە دێت ئەوەندە پاڵەکە توندە). هَٰذِهِ
ٱلنَّارُ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝١٤ پێیان دەوترێت ئەمەئەو ئاگرو دۆزەخەیە کەکاتی خۆی بڕواتان پێی نەبوو
بەگاڵتەتان گرتبوو أَفَسِحۡرٌ هَٰذَآ أَمۡ أَنتُمۡ لَا تُبۡصِرُونَ ۝١٥ باشە، ئەمە جادووە نیشانتان دەدرێت یان ئێوە
ڕاستی نابینن؟! ٱصۡلَوۡهَا فَٱصۡبِرُوٓاْ أَوۡ لَا تَصۡبِرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ۝١٦

دەبێت بچنەناوی و سزا بچێژن، جا ئیتر خۆڕادەگرن یان خۆڕاناگرن وەک یەکە بۆتان، بێگومان یان خۆڕاناگرن
وەک یەکە بۆتان، بێگومان تۆڵەی ئەو کاروکردەوانەتان هەر دەدرێتەوە کە دەتان کرد. إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ
وَنَعِيمٖ ﴿١٧﴾ لەولاشەوە بەڕاستی ئەوانەی کەلەدنیادا خواناس و دینداربوون، لەباخەکانی بەهەشت و ناز و
نیعمەتدا، ژیانی پڕ لەبەختیاری و کامەرانی دەبەنەسەر. فَٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ وَوَقَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ عَذَابَ
ٱلۡجَحِيمِ ﴿١٨﴾ زۆر کەیف خۆش و دڵخۆش و ڕووخۆشن بەو بەخشیشانەی کە پەروەردگاریان پێی بەخشیون،
هەر پەروەردیگاریشیان لەسزاو تاڵاوی دۆزەخ پاراستونی. كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ پێیان
دەوترێت بخۆن و بخۆنەوە نۆشی گیانتان بێت لەپاداشتی کردەوەی چاک و ڕێک و پێکتاندا ﴿١٩﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ
سُرُرٖ مَّصۡفُوفَةٖۖ وَزَوَّجۡنَٰهُم بِحُورٍ عِينٖ ﴿٢٠﴾ ئەو بەختەوەرانەبەکەماڵی ئیسراحەت پاڵیان داوەتەوەلەسەر کورسی
و قەنەفەرازاوەکان، کەبەشێوەیەکی جوان و ڕێک ڕیز کراون، ئێمە هاوسەرانی حۆری چاوگەشەمان لێ
مارەکردوون. وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلۡحَقۡنَا بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَمَآ أَلَتۡنَٰهُم مِّنۡ عَمَلِهِم مِّن
شَيۡءٖۚ كُلُّ ٱمۡرِيِٕۭ بِمَا كَسَبَ رَهِينٞ ﴿٢١﴾جا ئەوانەی باوەڕیان هێناوە و نەوەکانیشیان بەئیمان و باوەڕەوە شوێنیان
کەوتوون، ئەوانە لە بەهەشتدا پێک شاد دەکەینەوە (تا کامەرانی و خۆشییان زیاتر بێت)، وەنەبێت ئەوانەی
کەپلەی بەرزیان دەستکەوتووەدایان بەزێنین بۆ پلەی نزمتر، چونکەئێمە پاداشتی کردەوەی کەس کەم ناکەینەوە
(ئەگەر زیادی نەکەین) لەهەمان کاتدا هەرکەسە بارمتەی کردەوەی خۆیەتی. وَأَمۡدَدۡنَٰهُم بِفَٰكِهَةٖ وَلَحۡمٖ مِّمَّا
يَشۡتَهُونَ ﴿٢٢﴾ بەردەوام حەزیان لەهەر میوە و گۆشتێک بێت پێشکەشیان دەکەین. يَتَنَٰزَعُونَ فِيهَا كَأۡسٗا لَّا
لَغۡوٞ فِيهَا وَلَا تَأۡثِيمٞ ﴿٢٣﴾ بەدڵ خۆشیەوە لەکاسی تایبەتیدا شەراب دەنۆشن، جار جار بۆ خۆشی لەیەکتری
دەسێنن، دوور لەرەفتاری ناشیرین و گوناهو تاوانبارکردنی یەکتر ۞وَيَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ غِلۡمَانٞ لَّهُمۡ كَأَنَّهُمۡ لُؤۡلُؤٞ
مَّكۡنُونٞ ﴿٢٤﴾ هەروەها منداڵانی جوان و ئێسک سووک بەدەوریاندا دێن و خزمەتیان دەکەن دەڵێی مرواری
پاک و بێگەردن. وَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٢٥﴾ جا دوای ئەو عەیش و نۆش و کەیف و ئاهەنگە
ڕوودەکەنەیەکترو دەستەدەستە لەیەک نزیک دەبنەوە، پرسیار لەرابوردوی یەکتر دەکەن دیارە هەرکەسە لەو
بەیەک گەیشتنانەدا بەشێک لەسەرگوزەشتەی خۆی نیشانی ئیماندارانی هاوەڵ و میوانی دەدات، لەگەڵ
ڕوونکردنەوەی پێویستدا، کەبەدەزگای زۆر پێشکەوتوو تۆمارکراوە. قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا قَبۡلُ فِيٓ أَهۡلِنَا مُشۡفِقِينَ ﴿٢٦﴾
سەرەنجام هەموو بەیەک دەنگ دەڵێن: بەڕاستی (کارێکی چاکمان دەکرد سوپاس بۆ خوا) چونکەکاتی خۆی کە

لەناو ماڵ و خێزانماندا بووین، ترسی لێپرسینەوەی ڕۆژی قیامەتمان هەبوو، هەروەها بەبەزەییش بووین لەناویاندا
و مەبەستمان بوو ئەوانیش وەک ئێمە خواناس بن. فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾ بەهۆی
ئەوەوە خوای میهرەبانیش لای ڕەحمەتی لێ کردینەوە و منەتباری کردین و لەسزای دۆزەخی پڕێش پاراستینی. إِنَّا
كُنَّا مِن قَبۡلُ نَدۡعُوهُۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ بەڕاستی ئێمە کاتی خۆی هاناو هاوارمان هەر بۆ ئەو دەبردو
دەمانپەرست، چونکەبێگومان هەر ئەو زاتەخوایەکی چاکەخوازو میهرەبان و دلۆڤانە. فَذَكِّرۡ فَمَآ أَنتَ بِنِعۡمَتِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٖ وَلَا مَجۡنُونٍ ﴿٢٩﴾ ئەی محمد (ﷺ) ئامۆژگاری ئەوخەڵکە بکە، چونکەبەهۆی نازو نیعمەتی
پەروەردگارتەوە نەفاڵچیت، نەشێتی. أَمۡ يَقُولُونَ شَاعِرٞ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيۡبَ ٱلۡمَنُونِ ﴿٣٠﴾ خوانەناس و دڵ
ڕەقەکان دەڵێن: ئەمەشاعیرێکە و چاوەڕوانی مەرگی دەکەین!!. قُلۡ تَرَبَّصُواْ فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣١﴾
پێیان بڵێ: چاوەڕێ بن منیش لەگەڵ ئێوەدا چاوەڕێم (بزانین سەرئەنجام کێ سەردەکەوێت، کێ سەرفرازە؟). أَمۡ
تَأۡمُرُهُمۡ أَحۡلَٰمُهُم بِهَٰذَآۚ أَمۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ ئایا پیاوە ژیرەکانیان پێیان دەڵێت: ئەو قسەناڕەوایانە بکەن،
نەخێر ئەمانە هەر خۆیان کەسانێکی ستەمکارن؟. أَمۡ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥۚ بَل لَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٣﴾ یان دەڵێن: ئەم
قورئانە خۆی هەڵیبەستووەو دایڕشتووە، نەخێر ئەوانە، هەر ئیمان و باوەڕیان نیە (ئەگینا چۆن وا دەڵێن).
فَلۡيَأۡتُواْ بِحَدِيثٖ مِّثۡلِهِۦٓ إِن كَانُواْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٤﴾ دەی کەواتە خۆ ئەوانیش قسەزان و لێزانن) دەبا فەرمایشتێکی
ئاوا وەک ئەم قورئانەبهێنن ئەگەر ڕاست دەکەن؟! أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ﴿٣٥﴾ ئایا
ئەوانەبەبێ هیچ شتێک، هیچ هۆیەک، هاتوونەتەکایەوە؟! یان هەر خۆیان دروستکارن؟!. أَمۡ خَلَقُواْ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ یان ئەو بێ باوەڕانە ئاسمانەکان و زەویان دروستکردووە؟ نەخێر
ئەوانەهەر دڵنیا نابن. أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَبِّكَ أَمۡ هُمُ ٱلۡمُصَۜيۡطِرُونَ ﴿٣٧﴾ یان ئەوەیە گەنجینەی ڕزق و
ڕۆزیەکانی پەروەردگاری تۆیان بەدەستە؟! یان ئەوەیە دەسەڵاتیان بێ سنوورە؟ (تا ئاوا بوێرن لەخوا یاخی
بن؟). أَمۡ لَهُمۡ سُلَّمٞ يَسۡتَمِعُونَ فِيهِۖ فَلۡيَأۡتِ مُسۡتَمِعُهُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ یان ئەوانە پەیژەیان هەیەو پیایدا
سەردەکەون، تا گوێ لەنهێنیەکانی ئاسمان بگرن؟! دەبا گوێگرەکانیان بەڵگەیەکی ئاشکرا پەیدا بکەن (ئەوسا
ملەجەڕی بکەن). أَمۡ لَهُ ٱلۡبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلۡبَنُونَ ﴿٣٩﴾ ئایا ئەوە ڕاستەکەکچان، نەوەی خوابن و کوڕانیش نەوەی
ئێوە؟) !بەمەرجێک خۆیان لەکچان بێزاربوون، بەڵام بۆ خوا بەرەوایان بینیوە؟!). أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن

مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ﴿٤٠﴾ یان ئەوەیە داوای کرێ و پارەیان لێ دەکەیت، تا بارێکی گران بدەی بەکۆڵیانداو پێیان
هەڵنەسوڕێت!! أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ ﴿٤١﴾ یان ئەوەیە کەنهێنی و شاراوەکان لای ئەوانەو، ئەوان
یاداشتی خەڵکی دەنووسن، (یان ئەوان بڕیاری بەسەرهاتەکان دەدەن)؟! أَمۡ يُرِيدُونَ كَيۡدٗاۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
هُمُ ٱلۡمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ یان ئەوانە دەیانەوێت پیلان و تەڵەیەک ڕێک بخەن (دژی پێغەمبەرﷺ و ئیمانداران، بەڵام
خەیاڵیان خاوە) ئەوانەی کەکافروخوانەناسن هەر خۆیان کەوتوونەتەناو پیلانەوە و بون بەتەڵەی خۆیانەوە،
پیلانەکانیان بەسەر خۆیاندا شکاوەتەوە. أَمۡ لَهُمۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٤٣﴾ یان ئەوانە
وابیردەکەنەوە کەخوایەکی تریان جگەلە (الله) هەیە؟! پاکی و بێگەردی بۆ خوا (لەبیروباوەڕی چەوتیان)، لەو
شتانەی کەئەوان دەیکەنە هاوەڵ بۆ خوا. وَإِن يَرَوۡاْ كِسۡفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطٗا يَقُولُواْ سَحَابٞ مَّرۡكُومٞ ﴿٤٤﴾
خۆ ئەگەر (لەئەنجامی لادان و بیروباوەڕی چەوتیان و کاری نادروستیان خوای گەورەسزایەکیان بۆ بنێرێت) و
پارچە (ئەستێرەیەکیان) تێ بگرێت و ڕوو بەزەوی دابەزێت ئەو نەفامانەدەڵێن: هیچ نیە!! پەڵە هەورەو نیشتۆتە
سەریەک!! فَذَرۡهُمۡ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي فِيهِ يُصۡعَقُونَ ﴿٤٥﴾ وازیان لێ بهێنە هەتا بەو ڕۆژە دەگەن
کەتایدا تیادەچن و لاڵ و پاڵ دەکەون. يَوۡمَ لَا يُغۡنِي عَنۡهُمۡ كَيۡدُهُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ ئەو ڕۆژە
ئیتر فێڵ و تەڵەکەیان بەهیچ جۆرێک فریایان ناکەوێت و سەرکەوتوو سەرفراز نابن. وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ
عَذَابٗا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٧﴾ بێگومان بۆ ئەوانەی کەستەمیان کردووە سزای تریش
هەیە بێجگە لەوەی کەجار جار بۆیان پێش دێت پێش تیاچوونی یەکجاری، بەڵام زۆربەیان نافامن و نازانن
(هەست بەدەستی قەدەر ناکەن لەڕووداوەکاندا). وَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعۡيُنِنَاۖ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ
حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ئەی پێغەمبەر (ﷺ) خۆگربە لەبەرامبەر بەجێهێنانی فەرمانی پەروەردگارتەوە، دڵنیابە کەتۆ لەژێر
چاودێری ئێمەدایت، هەروەها تەسبیحات و ستایش و سوپاسگوزاری پەروەردگارت بکەکاتێک کەبەرەبەیان
هەڵدەسێت وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَإِدۡبَٰرَ ٱلنُّجُومِ ﴿٤٩﴾ لەشەوگاریشدا هەر بیپەرستە و ستایشی بکە، هەروەها
کاتێک ئەستێرەکان ون دەبن لەچاو دیار نامێنن ....